

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 564-A SESIUNE PLENARĂ A COMITETULUI ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN – INTERACTIO, 20.10.2021-21.10.2021

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Actualizarea noii Strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei

[COM(2021) 350 final]

(2022/C 105/10)

Raportor: **doamna Sandra PARTHIE**

Coraportor: **domnul Dirk BERGRATH**

Sesizare	Comisia Europeană, 1.7.2021
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în secțiune	30.9.2021
Data adoptării în sesiunea plenară	21.10.2021
Sesiunea plenară nr.	564
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	194/0/0

1. Concluzii și recomandări

1.1. O strategie industrială coerentă ar trebui să se concentreze pe două dimensiuni: redresarea în urma pandemiei și reconstrucția și reziliența. Comitetul Economic și Social European și Comitetul (CESE) salută apelul la crearea în comun a unor căi de tranziție pentru viitorul ecologic și digital și subliniază că acest lucru trebuie realizat în parteneriat cu industria, cu autoritățile publice, cu partenerii sociali și cu alte părți interesate. Pentru CESE, primul pas către implementarea coerentă și de succes a strategiei industriale constă în conturarea cadrului adecvat, cu accent pe competitivitate și inovare, abordare care ar fi necesară în fiecare ecosistem, cu obiective și ținte clare.

1.2. În acest context, CESE solicită indicatori-cheie de performanță specifici, care să măsoare nu numai competitivitatea ecosistemului, ci și aspectele orizontale, și subliniază că sunt necesare evaluări periodice ale indicatorilor aleși și adaptarea sau modificarea lor în timp.

1.3. CESE salută angajamentul Comisiei Europene de a păstra și spori baza industrială și de producție a Europei și subliniază că partenerii sociali și organizațiile societății civile au un rol esențial și trebuie să fie incluși în conceperea viitorului industriei europene. CESE solicită, de asemenea, alinierea măsurilor avute în vedere pentru a realiza neutralitatea climatică și tranziția digitală cu obiectivul bunăstării sociale și al creșterii durabile.

1.4. Comitetul este de acord că reziliența lanțurilor valorice a câștigat în importanță și sprijină eforturile Comisiei de a asigura lanțurile de aprovizionare și de a consolida reziliența întreprinderilor, întrucât acest lucru este important pentru economia UE, iar pandemia de COVID-19 a evidențiat lacune neașteptate, inclusiv în piața internă.

1.5. În unele domenii, pandemia a contribuit din păcate la adâncirea decalajului dintre statele membre ale UE prospere și cele mai puțin prospere. Acest lucru pune și mai mult în pericol coeziunea socială și economică. Instrumentul Next Generation EU este un instrument fără precedent care permite UE să atenueze acest impact, el trebuind să fie utilizat pentru a realiza o mai bună convergență între statele membre și între regiunile europene, inclusiv în ceea ce privește dubla tranziție către o Europă durabilă și digitală.

1.6. Alianțele industriale se dovedesc a fi o metodă de succes pentru elaborarea de proiecte industriale la scară largă și la nivel transfrontalier în domenii strategice. Aceste alianțe industriale și proiectele importante de interes european comun (PIIEC) sunt esențiale pentru redresarea și promovarea standardelor europene și a tehnologiilor-cheie, în special în domeniile în care piața nu le poate realiza singure sau când este denaturată.

1.7. În opinia noastră, implementarea acestor proiecte necesită un strâns dialog cu reprezentanții lucrătorilor și cu organizațiile sindicale, precum și cu reprezentanții întreprinderilor și cu federațiile patronale, pentru a le include expertiza și a reduce cât mai mult cu putință incertitudinile legate de conversie. Acestea trebuie însoțite de evaluarea impactului cu privire la efectele proceselor de decarbonizare asupra creării de valoare, a locurilor de muncă și a competențelor necesare pentru producția industrială decarbonizată și pentru economia circulară.

1.8. Identificarea unor măsuri clare și adecvate de sprijinire a MIMM ⁽¹⁾ din Europa are o importanță capitală, iar CESE sprijină intenția de a oferi întreprinderilor de orice dimensiune sprijin accesibil pentru a inova și a adopta pe deplin digitalizarea. De asemenea, sunt necesare revizuirea politicilor, abordând provocările în materie de angajare cu care se confruntă întreprinderile, pentru a atrage forța de muncă calificată, și realizarea unui mediu favorabil întreprinderilor și investiții în infrastructura socială, în competențe, în formarea lucrătorilor și în condiții de muncă decente.

1.9. Deficitele de la nivelul lanțurilor valorice strategice, precum și cele legate de lucrătorii calificați, subminează capacitățile industriilor europene de a se redresa rapid în urma pandemiei. Este esențial ca statele membre și UE să acționeze în mod decisiv pentru a aborda dependențele strategice ⁽²⁾, inclusiv prin reindustrializare, economia circulară, politica comercială și măsuri de politică comercială. În general, întreprinderile sunt cel mai bine poziționate pentru a examina și a revizui propriile lanțuri de aprovizionare și ar trebui sprijinite în acest demers.

1.10. UE trebuie să rămână deschisă, echitabilă și bazată pe valori pentru a atrage investitori și a-și sprijini activitatea economică. Cu toate acestea, CESE sprijină o piață unică deschisă și echitabilă, în care întreprinderile europene să poată concura pe piețele străine și, ca atare, invită Comisia și statele membre să se asigure că investițiile sunt realizate în soluții digitale care aduc valoare adăugată economiilor europene. Digitalizarea economiei ar trebui promovată într-un mod incluziv, prevenind orice tip de discriminare digitală.

1.11. CESE consideră că setul de măsuri anunțate de Comisie pentru abordarea concurenței neloiale ca urmare a subvențiilor străine ar trebui utilizat ca instrument de reindustrializare a Europei și de sprijinire a lanțurilor sale valorice industriale. CESE sprijină și cartografierea lanțurilor de producție europene, industria găsindu-se în prima linie a acestei reconstrucții, și solicită o mai bună promovare a standardelor europene la nivel global.

2. Comunicarea Comisiei

2.1. Comunicarea constituie o actualizare a unei noi Strategii industriale pentru Europa, publicată la 10 martie 2020. Actualizarea urmărește să surprindă impactul crizei provocate de pandemie asupra economiei și industriei europene, prezentând învățămintele desprinse din criză și stabilind priorități politice în cadrul a trei axe principale:

— întărirea rezilienței pieței unice;

— abordarea dependențelor strategice ale Europei;

⁽¹⁾ Microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii (MIMM).

⁽²⁾ CESE ar dori să sublinieze că, în mod logic, ar trebui să se vorbească despre *independență* strategică, și nu despre *dependențe*, dar – din motive de coerență – va continua să urmeze terminologia utilizată de Comisie.

— accelerarea tranziției verzi și a celei digitale a industriei UE.

2.2. Actualizarea evaluează, de asemenea, reziliența și funcționarea pieței unice, evaluează nevoile fiecărui ecosistem industrial, identifică dependențele strategice din principalele ecosisteme vulnerabile și propune indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru a monitoriza punerea în aplicare a strategiei. Aceasta include o dimensiune legată de IMM-uri cu sprijin și măsuri financiare adaptate pentru a permite IMM-urilor și întreprinderilor nou-înființate să adopte dubla tranziție.

3. Observații generale

3.1. CESE salută actualizarea strategiei industriale. Strategia trebuia revizuită, întrucât – în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19 – economia și lanțurile valorice europene, MIMM și cetățenii – în special cei tineri, persoanele care și-au pierdut locurile de muncă, persoanele cu venituri mici, grupurile vulnerabile (persoanele cu handicap și femeile) – au fost sub presiune. Au fost identificate deficiențe, dependențe și lacune suplimentare în cadrul lanțurilor de aprovizionare, fiind necesară o evaluare bazată pe date concrete care să fie abordată cu succes. CESE salută angajamentul Comisiei de a păstra și spori baza industrială și de producție și subliniază că partenerii sociali și organizațiile societății civile au un rol esențial și trebuie să fie incluși în conceperea viitorului industriei europene. În special, CESE subliniază rolul crucial al dialogului social, al partenerilor sociali, al negocierilor colective și al implicării lucrătorilor și angajamentul societății civile, pentru a realiza o politică industrială competitivă.

3.2. Cu toate acestea, întrucât provocările anterioare pandemiei de COVID-19 nu au dispărut, este adecvată asigurarea coerenței cu măsurile propuse în Strategia industrială 2020 pentru Europa. Redresarea va necesita timp și un sprijin permanent acordat industriei, întreprinderilor și lucrătorilor europeni implicați în proces. Provocarea legată de dubla tranziție, gestionarea schimbărilor climatice și promovarea digitalizării impune eforturi depuse de întreprinderi și de autorități publice și trebuie să joace un rol central într-o strategie industrială modernă pentru Europa. CESE subliniază că măsurile avute în vedere pentru neutralitatea climatică și tranziția digitală trebuie să se alinieze la obiectivul de a genera bunăstare și creștere durabilă, de a obține o tranziție justă, în care nimeni nu este neglijat. Pe lângă axarea pe redresarea în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19, este esențial să existe o perspectivă pe termen mai lung asupra tranziției verzi și a celei digitale, dar și asupra productivității și competitivității în general.

3.3. Comitetul este de acord că reziliența lanțurilor valorice a câștigat în importanță și sprijină eforturile Comisiei de a asigura lanțurile de aprovizionare și de a consolida reziliența întreprinderilor, întrucât acest lucru este important pentru economia UE, iar pandemia de COVID-19 a evidențiat lacune neașteptate, inclusiv în piața internă. O politică industrială orizontală puternică ar trebui să sprijine baza industrială europeană fără intervenții discreționare în rezultatele pieței. CESE subliniază importanța inovării. Explorarea modalităților de a găsi un nivel adecvat de securitate a aprovizionării și de consolidare a capacităților pentru a face față perturbărilor ar trebui să se afle pe agenda politică, dar mai ales, pe agenda corporativă.

3.4. Competențele sunt cruciale pentru sprijinirea dublei tranziții și contribuie la redresare. UE poate fi o putere geopolitică doar dacă are o bază industrială foarte competitivă, cu întreprinderi puternice și lucrători cu înaltă calificare, instalații de producție pe teritoriul UE și norme clare și echitabile pentru piața internă. CESE sprijină inițiativa privind Pactul pentru competențe, concepută pentru a promova acțiunile de perfecționare și recalificare profesională a lucrătorilor adulți. Acțiunile prevăzute în pact, precum dezvoltarea de parteneriate pentru competențe per ecosistem, inclusiv parteneriate public-privat, sunt cel mai bine dezvoltate la nivel sectorial, cu implicarea partenerilor sociali sectoriali și a organizațiilor relevante ale societății civile. De asemenea, este important ca inițiativele naționale privind competențele să-i stimuleze pe angajatori să ofere oportunități de formare. În acest sens, dimensiunea teritorială este de importanță capitală; piețele forței de muncă ar trebui evaluate în mod adecvat pentru a crea noi locuri de muncă în toate regiunile. CESE va monitoriza aceste aspecte și solicită Comisiei și statelor membre să implice partenerii sociali și societatea civilă în monitorizarea și punerea în aplicare a planurilor Mecanismului de redresare și reziliență (MRR), care trebuie să fie coerente cu Pactul verde european și cu Strategia industrială. Europa are nevoie de o forță de muncă înalt calificată, adaptată schimbărilor cu care se confruntă economia. Reușita în perfecționare și recalificare profesională reprezintă o provocare imensă ⁽³⁾.

⁽³⁾ Cf. JO C 374, 16.9.2021, p. 16.

3.5. CESE salută analiza aprofundată a impactului pandemiei de COVID-19 efectuată în contextul strategiei. Activitățile și instrumentele de monitorizare și observare constantă propuse, precum Raportul anual privind piața unică sau monitorizarea materiilor prime critice, pot crea seturi de date foarte utile pentru evaluarea situației puterii industriale a Europei și pentru a documenta o politică industrială orizontală care să readucă Europa într-o poziție de lider mondial.

3.6. Cu toate acestea, un set de strategii sau de planuri, de exemplu privind Pactul verde european sau *Next Generation EU*, nu este suficient atât timp cât acestea nu sunt puse în aplicare. CESE solicită Comisiei și statele membre să se asigure că diversele planuri de redresare a Europei sunt alinate și dispun de cadrul de reglementare și stimulentele necesare pentru ca sectorul industrial, întreprinderile și lucrătorii săi să poată face tranziția către un viitor durabil și digital.

3.7. În acord cu Pilonul european al drepturilor sociale, această utilizare considerabilă a fondurilor publice ar trebui orientată către principiul durabilității sociale și al solidarității. Acesta ar trebui să fie un principiu director în implementarea strategiei actualizate. Dată fiind anvergura provocărilor, resursele puse la dispoziție în prezent prin intermediul Fondului pentru o tranziție justă nu sunt suficiente pentru a crea destule perspective pentru regiunile afectate și pentru angajații implicați în procesul de schimbare structurală. O tranziție justă în sectorul industrial poate reuși numai dacă este realizată în mod coordonat. CESE consideră că investițiile publice ar trebui realizate în principal prin programe de cercetare ample și deschise, ca Orizont Europa, pentru a evita subvenționarea activităților care sunt mai aproape de piață.

3.8. Politicile industriale și comerciale sunt interconectate și trebuie să se consolideze reciproc și să abordeze denaturările pieței. Garanția că UE rămâne deschisă comerțului și investițiilor reprezintă o condiție prealabilă pentru obținerea rezilienței. Comerțul poate contribui la diversificarea lanțurilor de aprovizionare și poate permite accesul liber al UE la contribuții critice pentru capacitatea noastră de a inova și de a dezvolta producția (*). Politica comercială a UE poate contribui la creșterea competitivității noastre globale, printre altele prin creșterea ambiției în materie de climă a partenerilor comerciali, de exemplu prin liberalizarea comerțului cu bunuri și servicii de mediu. CESE subliniază că toate politicile UE ar trebui să promoveze dezvoltarea durabilă atât la nivel european, cât și la nivel internațional și să garanteze că dezvoltarea economică este perfect compatibilă cu justiția socială, respectul pentru drepturile omului, standardele ridicate în materie de muncă și cu standardele ridicate în materie de mediu. UE trebuie să rămână deschisă, echitabilă și bazată pe valori pentru a atrage investitori și a-și sprijini activitățile economice.

3.9. Piața unică reprezintă cel mai mare bun al Europei și succesul său va fi esențial pentru a permite tranziția. Comisia ar trebui să continue să se concentreze pe implementarea și aplicarea normelor, precum și pe eliminarea barierelor din calea pieței unice care erau prezente chiar înainte de criză.

3.10. În unele domenii, pandemia a adâncit decalajul dintre statele membre ale UE prospere și mai puțin prospere. Acest lucru pune și mai mult în pericol coeziunea socială și economică. *Next Generation EU* este un instrument fără precedent de atenuare a acestui impact, dar CESE regretă că dimensiunea regională, caracterul periferic sau localizarea geografică lipsesc din versiunea actualizată a strategiei industriale. Doar o abordare ecosistemică nu va remedia situația sau nu va reduce divergențele. Unul dintre principalele obiective ale strategiei ar trebui să fie reducerea divergențelor dintre statele membre și regiuni, depunând totodată eforturi pentru a asigura o convergență ascendentă.

4. Monitorizarea tendințelor industriale, a lanțurilor valorice și a competitivității

4.1. Industria prelucrătoare este un motor pentru inovare, un punct central pentru lanțurile valorice, inclusiv pentru servicii, și un spațiu propice pentru o productivitate ridicată și locuri de muncă cu venituri ridicate. Securizarea viitorului industriei prelucrătoare, consolidarea producției industriale și asigurarea unui mediu de afaceri și de reglementare favorabil ar trebui să fie pietrele de temelie ale unei politici economice și industriale europene reziliente și moderne care să conserve și să creeze locuri de muncă.

4.2. Deficitele de la nivelul lanțurilor valorice strategice și cele legate de lucrătorii calificați subminează capacitățile industriilor europene de a se redresa rapid în urma pandemiei. Statele membre și UE trebuie să abordeze dependențele strategice, mai ales prin atragerea producției strategice pe teritoriul UE, prin favorizarea economiei circulare și prin măsuri de politică comercială. În general, întreprinderile sunt cel mai bine poziționate pentru a examina și a revizui propriile lanțuri de aprovizionare. CESE consideră că setul de măsuri anunțate de Comisie pentru abordarea concurenței nelocale ca urmare a subvențiilor străine ar trebui utilizat ca instrument de reindustrializare a Europei și de sprijinire a lanțurilor sale valorice industriale. Creșterea capacităților strategice ale Europei prin noi alianțe industriale care altfel nu s-ar dezvolta poate crea locuri de muncă și creștere economică prin rezevoltarea anumitor instalații strategice de producție.

(* Cf. JO C 429, 11.12.2020, p. 197 și JO C 364, 28.10.2020, p. 53.

4.3. Industria prelucrătoare a Europei se confruntă cu o concurență tot mai acerbă din partea Statelor Unite și a Chinei. Europa concurează pentru investiții care pot fi realizate în multe părți ale lumii. Condițiile favorabile pentru investiții sunt condiții prealabile cruciale pentru viitoarea prosperitate a Europei. Investitorii interni, europeni și internaționali, trebuie să găsească condiții atractive pentru a menține și a crește capitalul social care să faciliteze creșterea viitoare. Întreprinderile existente trebuie să îndeplinească condițiile de dezvoltare, în timp ce fondatorii trebuie să fie convinși că proiectelor lor de afaceri se pot dezvolta cu succes în Europa. CESE recomandă consolidarea abordării orizontale în cadrul strategiei industriale, completată de abordări verticale.

4.4. Impozitarea poate juca un rol esențial în asigurarea stimulentei necesare, dar nu atât timp cât statele membre se concurează între ele într-un mod neechitabil și dăunător, permițând ca unele corporații mari să evite să-și plătească partea corectă de impozite. CESE sprijină pregătirile pentru propunerea legislativă pe tema „Întreprinderile în Europa: Cadrul de impozitare a veniturilor” (*BEFIT – Business in Europe: Framework for Income Taxation*) și salută acordurile din cadrul OCDE cu privire la impozitarea societăților comerciale.

4.5. Raportul anual privind piața unică definește un set de indicatori-cheie de performanță (KPI) cu care să analize evoluția economică și să monitorizeze progresele realizate în diferitele domenii identificate drept priorități pentru industria europeană. CESE sprijină KPI ca instrument de monitorizare și salută obiectivul de a oferi o imagine de ansamblu a performanței economiei UE, realizând o comparație cu partenerii internaționali și analizând particularitatea ecosistemelor industriale. Comitetul solicită Comisiei să efectueze o evaluare anuală care să detalieze modul în care KPI au atins obiectivele propuse și să instituie măsuri corective, dacă este necesar. CESE consideră și că, deși indicatorii-cheie de performanță reprezintă un instrument-cheie de implementare a strategiei industriale, sunt necesare obiective cuantificabile, un calendar și o guvernare clare.

4.6. Totuși, în opinia Comitetului, sunt necesari indicatori care nu doar să ofere un alt set de date, ci să descrie elementele importante pentru competitivitatea UE. Indicatorii-cheie de performanță propuși ignoră indicatori importanți precum vârsta, sexul sau profilul de competențe ale forței de muncă din cadrul diverselor ecosisteme. Aceste aspecte sunt cruciale pentru a anticipa viitoarea schimbare și a evita blocajele și obstacolele, transformând totodată industria europeană. Acestea sunt, însă, esențiale și pentru a construi o redresare incluzivă, dat fiind că tinerii, femeile și cei cu locuri de muncă precare au fost cel mai grav afectați de criză. CESE recomandă completarea indicatorilor-cheie de performanță propuși cu indicatori care să măsoare performanța socială a Strategiei industriale și a celor 14 ecosisteme, cu scopul de a asigura condiții bune de muncă și producție și locuri de muncă de calitate. Comitetul cere indicatori specifici care să măsoare nu numai ecosistemele, ci și aspecte orizontale, și dorește să existe posibilitatea de a le adapta, modifica sau de a le face să evolueze în timp, dacă este necesar. Indicatorii-cheie de performanță ar trebui să ia în considerare, de exemplu, preferințele consumatorilor și, în special, tranziția către produse durabile.

5. Întărirea rezilienței pieței unice

5.1. CESE își exprimă satisfacția că piața unică se află chiar în centrul atenției actualizării. O piață internă puternică reprezintă o condiție prealabilă necesară pentru ca întreprinderile europene să se înființeze, să se dezvolte și să continue să prospere. CESE reamintește că obiectivul este de a asigura standarde ridicate în materie de muncă, sociale și de mediu, precum și buna funcționare a lanțurilor de aprovizionare și a rețelelor de creare a valorii economice din Europa. Coeziunea socială, sistemele de asistență medicală accesibile, serviciile publice eficiente, infrastructurile bune, sistemele educaționale reușite și relațiile industriale funcționale sunt esențiale pentru a atrage investiții și a crea prosperitate.

5.2. CESE sprijină propunerea Comisiei privind un instrument pentru situații de urgență al pieței unice care să asigure o mai mare transparență și coordonare. Comitetul salută, de asemenea, analiza detaliată a ecosistemelor industriale, care trebuie să fie însoțită de analize și foi de parcurs sectoriale, evidențiind nu doar interdependențele și conexiunile, ci și lacunele din multe sectoare din UE, inclusiv privind evaluarea evoluției pieței forței de muncă și a competențelor corespunzătoare necesare. De asemenea, ar trebui să existe posibilitatea de a revizui modul în care sunt definite și utilizate ecosistemele^(?), dar și sectoarele care trebuie examinate, astfel încât instrumentul să nu devină prea selectiv.

5.3. CESE salută recunoașterea rolului MIMM din Europa și sprijină intenția de a le ajuta să se extindă și să atragă forță de muncă calificată. Acest lucru necesită un mediu favorabil întreprinderilor și investiții în competențele și formarea lucrătorilor și condiții de muncă decente și o bună infrastructură socială. CESE apreciază atenția suplimentară acordată de

(?) Utilizarea termenului „ecosisteme” implică în mod eronat un echilibru durabil. Termenul „ecosisteme” nu este utilizat în mod coerent în comunicările CE. În Comunicarea privind Pactul verde european, din decembrie 2019, conceptul de „ecosistem” este utilizat pentru sistemele naturale, și nu pentru cele create de oameni. În comunicarea actualizată privind strategia industrială, termenul este utilizat doar pentru sistemele industriale.

Comisie întârzierilor la plată. Abordarea problemei întârzierilor la plată are o importanță deosebită pentru IMM-uri. Sistemele de soluționare alternativă a litigiilor în care litigiile pot fi confidențiale pot constitui o etapă importantă în această direcție.

5.4. Alianțele industriale se dovedesc a fi o metodă de succes pentru elaborarea de proiecte industriale la scară largă și la nivel transfrontalier în domenii strategice. Aceste alianțe industriale și proiectele importante de interes european comun (PIIEC) sunt esențiale pentru redresarea și promovarea standardelor europene și a tehnologiilor-cheie, în special în domeniile în care piața nu le poate realiza singure sau când este denaturată.

5.5. CESE solicită o reformă a normelor privind ajutoarele de stat. Actuala configurare nu mai este adecvată scopului. Este necesar un sistem care să reducă sarcinile administrative, să accelereze procesul decizional și să faciliteze îndeplinirea cerințelor clauzei de aliniere. Normele privind ajutoarele de stat pot, de asemenea, să consolideze sau distrugă PIIEC, care sunt esențiale pentru încurajarea investițiilor publice și private.

5.6. CESE regretă lipsa recunoașterii, în cadrul comunicării, a rolului esențial jucat de întreprinderile din economia socială în timpul pandemiei și a relevanței acestora în ce privește construirea unei Europe reziliente, care avansează. În acest sens, CESE atrage atenția asupra viitorului plan de acțiune pentru promovarea economiei sociale.

5.7. Cercetarea, dezvoltarea și inovarea sunt foarte importante pentru viitorul industriei europene. CESE regretă că obiectivul de a investi 3 % din PIB în cercetare, dezvoltare și inovare este încă departe de a fi atins. În timp ce unele state membre ating acest nivel, altele sunt sub 1 %. Aceste diferențe împiedică capacitatea globală a UE ca bloc, menținând-o în urma SUA, a Japoniei și a Chinei.

5.8. Consolidarea rezilienței pieței unice încurajează integrarea pieței. În acest sens, dimensiunea fiscală și integrarea și măsurile de evitare a concurenței fiscale neloiale ar trebui luate în considerare atât la nivel european, cât și la nivel internațional. Și normele în materie de concurență trebuie adaptate la noile realități cu care ne confruntăm în prezent, separat de politica industrială.

6. Abordarea problemei dependențelor: punerea în practică a autonomiei strategice deschise

6.1. UE trebuie să rămână deschisă, echitabilă și bazată pe valori pentru a atrage investitori și a-și sprijini activitățile economice. Puterea sa geopolitică este legată de deținerea unei baze industriale competitive, cu întreprinderi puternice și lucrători cu înaltă calificare, instalații de producție în cadrul UE, și de existența unor norme clare și echitabile privind piața internă, care pot servi ca exemplu la nivel internațional ⁽⁶⁾. Cu toate acestea, este important să se ia în considerare utilizarea instrumentelor de apărare comercială pentru a menține concurența loială în UE.

6.2. CESE este convins că o politică axată pe autonomie nu este adecvată scopului. În schimb, politica comercială a UE trebuie să recunoască că deschiderea este un ingredient esențial pentru a obține reziliența UE. Este important să se găsească echilibrul corect între deschidere și actul juridic prevăzut pentru a aborda efectele de denaturare potențiale, atât asupra întreprinderilor, cât și a lucrătorilor, ale subvențiilor străine pe piața unică. CESE sprijină o piață unică deschisă și echitabilă și condiții de concurență echitabile în care întreprinderile europene să poată concura pe piețele străine.

6.3. Pe de altă parte, introducerea unor noi terminologii precum „sustenabilitate competitivă”, fără o explicație suplimentară, ar trebui evitată. Întreprinderile se vor confrunta cu o luptă dificilă pe durata fazei de redresare și vor avea nevoie de un cadru legislativ care le permite o marjă adecvată pentru negocieri pentru a realiza acest lucru.

6.4. Abordarea formării și sprijinirii alianțelor industriale s-a dovedit a fi un succes în actualele exemple privind bateriile și hidrogenul. CESE consideră că acesta este un instrument foarte bun și sprijină lansarea mai multor alianțe în sectoarele alese (procesoare și tehnologii semiconductoare, date industriale, procesare la margine și de tip cloud, lansatoare spațiale și aviație cu emisii zero). Cu toate acestea, Comitetul solicită ca alianțele să fie instituite într-un mod transparent și incluziv, acordând o atenție deosebită MIMM.

⁽⁶⁾ Cf. JO C 364, 28.10.2020, p. 108.

7. AcCELERAREA DUBLEI TRANZIȚII

7.1. Astfel cum este recunoscut în Pactul verde, digitalizarea joacă un rol esențial în toate ecosistemele. Investițiile ar trebui intensificate în întreaga UE pentru a stimula puterea de creștere a noilor sectoare ale TIC, precum economia datelor, internetul obiectelor, tehnologia de tip *cloud computing*, robotica, inteligența artificială, tehnologia avansată de producție și utilizarea standardelor industriale dezvoltate în Europa. CESE cere Comisiei și statelor membre să se asigure că sunt realizate investiții în soluții digitale care aduc valoare adăugată economiilor europene.

7.2. Asigurarea competitivității Europei în domeniul digital constituie cea mai mare prioritate. Strategia ia notă, pe bună dreptate, că colegiilor trebuie să adopte rapid Actul legislativ privind serviciile digitale și Actul legislativ privind piețele digitale și subliniază rolul fundamental al unor standarde armonizate în consolidarea pieței unice a bunurilor și în facilitarea dobândirii de către Europa a poziției de lider mondial în domeniul tehnologiilor, inclusiv prin utilizarea digitalizării pentru a obține o mai mare eficiență energetică. Un sistem european de standardizare funcțional este esențial în atingerea obiectivelor tranziției duble și în consolidarea competitivității și a rezilienței industriilor UE. CESE solicită Comisiei să își intensifice eforturile pentru a dobândi o poziție de lider în domeniul elaborării și punerii în aplicare a standardizării și prin promovarea și dezvoltarea, împreună cu întreprinderile, a standardelor industriale europene existente. Prin urmare, CESE salută abordarea holistică a Comisiei, având în vedere și importanța sectorului serviciilor pentru buna funcționare a pieței unice și pentru abordarea tranziției duble.

7.3. Este esențial ca forța de muncă europeană să fie dotată cu competențe digitale pentru această nouă fază de industrializare. Era digitală poate fi întâmpinată doar cu o forță de muncă bine pregătită și competentă. Competențele reprezintă un catalizator pentru inovare și crearea de valoare adăugată. Creșterea capacității de inserție profesională necesită strategii cuprinzătoare pentru piața forței de muncă, care să implice toate părțile interesate relevante (parteneri sociali, instituții de pe piața forței de muncă, organizații ale societății civile, furnizori de servicii educative). Abilitățile și competențele digitale trebuie integrate în toate nivelurile de educație, de formare și în cele legate de partenerii sociali sectoriali. Întreprinderile locale ar trebui implicate în guvernarea sistemelor de educație și de formare profesională, întrucât acestea dețin cunoștințe vaste despre sistemele întreprinderilor și nevoile pieței locale. Digitalizarea economiei ar trebui promovată în mod incluziv, prevenind orice tip de discriminare digitală, în special împotriva persoanelor în vârstă, a persoanelor cu handicap și a celor care trăiesc în regiuni rurale sau îndepărtate.

7.4. CESE subliniază că un sector european puternic al producției, bazat pe tehnologii cu emisii scăzute sau fără emisii și pe eficiență energetică, reprezintă cea mai bună soluție pentru prosperitatea economică și pentru climă. Reducerea capacităților de producție și riscul delocalizării investițiilor către țări cu standarde mai puțin ambițioase în materie de emisii ar reprezenta o neresușită fundamentală. Dezvoltarea unor tehnologii accesibile cu emisii scăzute sau fără emisii de dioxid de carbon – și eficiente din punct de vedere energetic – și introducerea acestora pe piețele globale reprezintă cea mai importantă pârghie pentru reducerea emisiilor la nivel mondial. Responsabilitatea Europei este de a demonstra că reducerea ambițioasă a emisiilor este posibilă fără a pune în pericol prosperitatea economică.

7.5. Economia circulară⁽⁷⁾ și crearea unor piețe secundare ale materiilor prime sunt vitale. Politicile de gestionare a deșeurilor, normele obligatorii pentru conținutul de materiale reciclate în ambalaje și alte produse sunt vitale pentru a pune în mișcare investiții de-a lungul lanțurilor de reciclare.

7.6. Pentru a obține nivelul de investiții pentru finanțarea Pactului verde, ar trebui avută în vedere și revizuirea normelor privind ajutoarele de stat pentru investițiile în produse și procese cu emisii scăzute de carbon. În plus, fondurile de inovare și modernizare nou create, precum și veniturile obținute în urma licitării certificatelor de emisii și a contractelor pentru diferență în materie de carbon, ar trebui să furnizeze resurse suplimentare pentru a sprijini proiectele legate de climă și energie și a gestiona impactul social al tranziției care vizează să nu neglijeze pe nimeni. De asemenea, strategia industrială ar trebui să creeze o legătură între Pactul verde european și Planul de acțiune privind reducerea la zero a poluării apei, aerului și solului.

7.7. CESE sprijină linia adoptată în actualizarea Strategiei industriale în ceea ce privește mecanismul de ajustare la frontieră în funcție de carbon (CBAM). Comitetul dorește să sublinieze că un CBAM, introdus pentru anumite sectoare, trebuie să fie în deplină conformitate cu normele OMC pentru a evita măsurile de retorsiune din partea partenerilor comerciali. În vederea atingerii neutralității carbonului, stabilirea, la nivel internațional, a unor niveluri similare ale prețurilor carbonului ar trebui să fie obiectivul prioritar în viitoarele negocieri multilaterale.

(7) Cf. JO C 364, 28.10.2020, p. 94 și JO C 14, 15.1.2020, p. 29.

7.8. Analiza datelor va juca un rol crucial pe termen scurt și mediu. UE are nevoie de programe avansate de analiză a datelor, care să poată evalua nivelul de competitivitate a Europei în comparație cu concurenții de la nivel mondial. Prin urmare, CESE salută eforturile de creare a unor alianțe industriale privind datele industriale, tehnologia de calcul la margine și de tip cloud.

Bruxelles, 21 octombrie 2021.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Christa SCHWENG

NB: Anexa la prezentul document (avizul suplimentar al Comisiei consultative pentru mutații industriale – CCMI/185 – „Actualizarea noii strategii industriale – Impactul asupra ecosistemului industrial din domeniul sănătății” – EESC-2021-02562-00-00-AS-TRA) poate fi consultată în paginile următoare.

ANEXĂ

**Avizul Comisiei consultative pentru mutații industriale (CCMI) pe tema
„Actualizarea noii strategii industriale – Impactul asupra ecosistemului industriei sănătății”
(aviz complementar la INT/935)**

Raportor: **domnul Anastasis YIAPANIS**

Coraportor: **domnul Antonello PEZZINI**

Decizia Adunării Plenare	26.4.2021
Temei juridic	Articolul 37 alineatul (2) din Regulamentul de procedură Aviz complementar
Secțiunea competentă	Comisia consultativă pentru mutații industriale (CCMI)
Data adoptării în CCMI	29.9.2021

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE este ferm convins că sănătatea se află în centrul noului context geopolitic internațional și că este esențial să se sprijine un ecosistem sanitar european puternic și coordonat, contribuind astfel la autonomia strategică industrială a UE, la suveranitatea tehnologică și la o mai bună calitate a vieții cetățenilor UE, pe baza unei abordări holistice, cu foi de parcurs clar stabilite și indicatori de performanță măsurabili și transparenți.

1.2. Ar trebui efectuate cartografieri și analize ascendente, împreună cu statele membre și cu părțile interesate din sector, pentru a evalua natura exactă a dependențelor identificate, inclusiv riscurile pe care acestea le prezintă pentru reziliența și funcționarea ecosistemului industrial și pentru a aborda vulnerabilitățile și penuria de materiale strategice.

1.3. CESE consideră că sunt necesare măsuri pentru a crea un ecosistem mai puternic, mai echitabil și mai accesibil al asistenței medicale, cu o guvernare eficientă, o diversificare adecvată a surselor de aprovizionare și o arhitectură digitală interoperabilă și interconectată în domeniul asistenței medicale. UE trebuie să găsească stimulentele adecvate pentru relocalizarea capacităților strategice de producție.

1.4. Europa depinde de alte țări pentru furnizarea anumitor materii prime. Sectorul sănătății are nevoie de lanțuri de aprovizionare internaționale mai puternice și mai diverse pentru a fi pregătit să facă față crizelor viitoare. CESE salută propunerea anunțată de a institui o autoritate a UE pentru pregătire și răspuns în caz de urgență sanitară.

1.5. CESE subliniază nevoia de a accelera acest lucru, inclusiv prin intermediul sinergiilor dintre sectorul public și cel privat. La nivelul UE este extrem de necesară o analiză prospectivă strategică, care să promoveze disponibilitatea echitabilă a echipamentelor și accesul la ecosistemul asistenței medicale, la o mai mare solidaritate, echitate și cooperare multilaterală. CESE solicită asigurarea bunăstării sociale prin facilitarea accesului la medicamente de înaltă calitate și eficiente pentru toți cetățenii UE.

1.6. Potențialele sinergii dintre întreprinderile mari și IMM-uri nu sunt exploatate pe deplin, ceea ce împiedică în mod serios capacitatea IMM-urilor și nu permite sectorului sănătății să devină un incubator al descoperirilor revoluționare. Instrumentele de sprijin pentru investiții trebuie coordonate în mod eficient, cu solicitări dedicate în mod specific IMM-urilor industriale.

1.7. CESE solicită o mai mare claritate în ceea ce privește partajarea datelor privind sănătatea și utilizarea IA, eliminarea barierelor de reglementare și sprijinirea unei abordări comune la nivelul UE în ceea ce privește utilizarea serviciilor de telemedicină. El sprijină pe deplin implementarea spațiului european al datelor medicale, cu respectarea deplină a drepturilor individuale și a protecției datelor cu caracter personal.

1.8. Sectorul sănătății poate contribui în mod semnificativ la neutralitatea climatică a UE prin politici elaborate în mod corespunzător domeniul gestionării deșeurilor, prin noi modele de afaceri în cadrul economiei circulare și printr-o capacitate sporită a infrastructurii de transport.

1.9. Investițiile în C&D sunt esențiale pentru competitivitatea și durabilitatea industriei sănătății. Politicile europene trebuie să stimuleze investițiile publice și private, astfel încât să integreze aspectele sociale și de sănătate.

1.10. CESE solicită o mai mare implicare în procedurile de reglementare în ceea ce privește elaborarea unor standarde armonizate de calitate și siguranță pentru echipamentele individuale de protecție și dispozitivele medicale. CESE solicită mandate clare pentru organismele de standardizare în procesul de reglementare tehnică.

1.11. Sunt necesare programe dedicate de formare, recalificare, perfecționare profesională și învățare pe tot parcursul vieții pentru forța de muncă europeană din domeniul sănătății, pentru a face față noilor provocări ale Pactului verde. Accentul trebuie pus nu doar pe profesioniștii din domeniul sănătății, ci și pe cercetători, profesori, profesioniștii din mass-media și pe pacienții înșiși. Prin urmare, CESE solicită o mai bună comunicare la nivelul UE cu privire la drepturile consumatorilor/pacienților, cu includerea deplină a partenerilor sociali și a organizațiilor relevante ale societății civile.

1.12. CESE solicită Comisiei să continue colaborarea și dialogul dintre părțile interesate cu privire la reziliența sectorului farmaceutic, pe baza structurilor existente în cadrul strategiei farmaceutice pentru Europa, și să continue să dezvolte o transformare puternică, durabilă și digitală a ecosistemului industriei sănătății, astfel cum se subliniază în strategia industrială pentru Europa.

2. Informații generale și introducere

2.1. Pandemia de COVID-19 a creat o criză fără precedent în cadrul tuturor statelor membre ale UE, care, spre deosebire de alte crize, a avut impact atât asupra cererii, cât și a ofertei, precum și asupra societății în ansamblu. UE a fost puternic afectată în comparație cu alte părți ale lumii și a înregistrat mai multe decese la un milion de persoane decât tendința mondială⁽¹⁾. Uniunea a reacționat în mod adecvat, într-un mod cvasicoordonat. S-ar fi putut realiza mai multe, decât UE ar fi fost mai pregătită ca Uniune pentru acest tip de șoc.

2.2. Piața unică reprezintă una dintre realizările cele mai importante ale proiectului Uniunii Europene. Există încă bariere, ce rezultă din aplicarea nearmonizată a legislației UE în statele membre. Pandemia de COVID-19 a amplificat aceste bariere, în special, arătând fragilitatea lanțurilor valorice și creșterea problemelor de distribuție. A devenit clar că UE este dependentă de țările terțe în ceea ce privește produsele medicale.

2.3. Sectorul asistenței medicale a asigurat peste 7 milioane de locuri de muncă în 2018⁽²⁾. Sectorul reprezintă un important activ pentru piața unică, cu peste 800 000 de locuri de muncă directe și 109,4 miliarde EUR ca excedent comercial⁽³⁾. În 2019, producătorii de medicamente au avut cea mai mare contribuție în ceea ce privește investițiile în C&D, în timp ce piața europeană a electromedicinii valorează în prezent 120 de miliarde EUR. Cu toate acestea, UE investește mai puțin în comparație cu partenerii săi comerciali: în UE, 19,2 % din investițiile în C&D în domeniul industrial sunt destinate inovării în domeniul sănătății în comparație, de exemplu, cu 26,4 % în SUA. Europa este un centru important pentru industria mondială a dispozitivelor medicale. Piața dispozitivelor medicale din UE reprezintă o treime din piața mondială, cu aproximativ 32 000 de întreprinderi și 730 000 de angajați.

3. Observații generale

3.1. Sănătatea este una dintre megatendențele viitorului, în special în Europa, iar în noul context geopolitic este crucial să se sprijine ecosistemul industrial al asistenței medicale, care contribuie la autonomia strategică și suveranitatea tehnologică ale UE.

3.2. CESE consideră că industria, și în special asistența medicală, sunt plasate în cadrul comunicării Comisiei Europene în centrul politicilor europene, recunoscându-se capacitatea lor de a stimula schimbări majore, de a interpreta noile nevoi și provocări și de a oferi soluții inovatoare și competitive. Cu toate acestea, CESE solicită o abordare mai holistică decât cea adoptată de Comisie, care se axează în special pe industrie. Factorii de decizie au un nivel ridicat de responsabilitate, întrucât sănătatea este unul dintre elementele de bază ale existenței individuale și, fără îndoială, cel mai prețios bun al oamenilor.

⁽¹⁾ EP study – *Impacts of the COVID-19 pandemic on EU industries* (Studiul PE – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra industriilor UE)

⁽²⁾ Eurostat – *Healthcare personnel statistics* (Statistici privind angajații din domeniul asistenței medicale)

⁽³⁾ *International trade in goods by type of good* (Comerțul internațional de marfă, în funcție de tipul de marfă)

Prin urmare, CESE solicită mai multă comunicare la nivelul UE privind drepturile consumatorilor/pacienților, inclusiv drepturile fundamentale consacrate în Carta drepturilor fundamentale a UE. UE are nevoie de un sistem de sănătate bine coordonat.

3.3. Structura industrială a ecosistemului sănătății este o construcția extinsă, cu o serie de actori importanți și un număr semnificativ de IMM-uri. Cu toate acestea, potențialele sinergii între aceste două grupuri nu sunt pe deplin exploatare, ceea ce împiedică în mod serios capacitatea IMM-urilor. Ca urmare, ecosistemul sănătății nu este complet funcțional și este înfrânat în rolul său de a deveni un incubator al descoperirilor revoluționare.

3.4. Ecosistemul industrial al sănătății necesită o piață internă puternică, cu instalații de producție și de distribuție puternice. CESE a subliniat anterior importanța unei „piețe interne funcționale, echitabile și eficiente, care, pe de o parte, sprijină și recompensează inovarea medicală autentică, cu valoare adăugată reală în domeniul asistenței medicale, iar, pe de altă parte, consolidează competitivitatea, cu scopul de a asigura accesul la produse farmaceutice la prețuri accesibile”⁽⁴⁾.

3.5. Ar părea că există o nevoie semnificativă de a îmbunătăți integrarea pieței unice prin asigurarea unei guvernante mai eficiente, în special în sectorul industrial al asistenței medicale⁽⁵⁾: o piață unică și o politică în domeniul concurenței care se dovedesc funcționale permit o dinamică puternică a întreprinderilor, ce poate juca un rol esențial în diversificarea surselor de aprovizionare în cadrul UE și evitarea unei arhitecturi fragmentate a asistenței medicale.

3.6. Astfel cum a arătat pandemia de COVID-19, colaborarea și solidaritatea între țări îmbunătățesc capacitatea de răspuns a UE și cresc reziliența Uniunii în ansamblu. La nivelul UE este extrem de necesară o analiză prospectivă strategică, în special dat fiind că pandemia a afectat mai profund sectoarele și lanțurile valorice care au interconexiuni transfrontaliere.

3.7. Dependențele strategice influențează interesele fundamentale ale UE. Acestea vizează în special domeniul siguranței și al securității, sănătatea europenilor și capacitatea de a accesa bunuri, servicii și tehnologii care sunt esențiale pentru tranziția verde și cea digitală și care se află în centrul priorităților UE.

3.8. CESE a recomandat să se „prezinte o strategie concretă și cuprinzătoare, clară, pe termen scurt, mediu și lung, pentru industria europeană” și a îndemnat Comisia să „prezinte un plan de acțiune concret, cu obiective anuale și proceduri de monitorizare clare, care să implice o cooperare strânsă cu toate părțile interesate relevante”⁽⁶⁾, subliniind totodată cum „rolul angajatorilor, al antreprenorilor și implicarea sectorului privat în stimularea schimbării structurale reprezintă elemente-cheie pentru tranziția industrială”⁽⁷⁾.

3.9. Industria medico-farmaceutică este determinată de progresul medical. O chestiune importantă care trebuie rezolvată imediat este inaccesibilitatea sau indisponibilitatea medicamentelor. Bunăstarea socială trebuie asigurată prin facilitarea accesului la medicamente de înaltă calitate și eficiente pentru toți cetățenii care trăiesc în UE. Retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană are urmări importante pentru producătorii de dispozitive medicale.

3.10. Dependența Europei de anumite materii prime provenind doar de la câțiva producători și țări a fost evidentă în timpul pandemiei de COVID-19. În plus, chiar și tehnologiile verzi și digitale, adesea legate de sistemul industrial de sănătate, depind și de o serie de materii prime rare importate în Europa, cu o foarte mare parte dintre pământurile rare necesare provenind de la un singur furnizor – China⁽⁸⁾. Consolidarea și diversificarea lanțurilor de aprovizionare internaționale este, de asemenea, esențială pentru dezvoltarea industriei sănătății și pentru asigurarea faptului că UE va fi pregătită să facă față unor crize viitoare, precum pandemia de COVID-19. Eliminarea vulnerabilităților și crearea unui mediu comercial stabil, previzibil și eficient din punctul de vedere al resurselor ar trebui să fie obiectivul final. Propunerea anunțată de a institui o autoritate a UE pentru pregătire și răspuns în caz de urgență sanitară este apreciată.

3.11. Europa a reușit în ceea ce privește strategia sa de dezvoltare a parteneriatelor public-privat pentru stimularea C&D în industria farmaceutică, dar sumele implicate reprezintă o zecime din cheltuielile Autorității americane pentru cercetare și dezvoltare avansată în domeniul biomedical (*American Biomedical Advanced Research and Development Authority – BARDA*).

⁽⁴⁾ Avizul CESE pe tema „Strategia UE în domeniul farmaceutic” (JO C 286, 16.7.2021, p. 53).

⁽⁵⁾ *Questions and Answers: EU4Health Programme 2021-27* (Întrebări și răspunsuri: Programul „UE pentru sănătate” 2021-2027)

⁽⁶⁾ Avizul CESE pe tema O nouă Strategie industrială pentru Europa (JO C 364, 28.10.2020, p. 108).

⁽⁷⁾ Avizul CESE pe tema Tranziția industrială către o economie europeană verde și digitală (JO C 56, 16.2.2021, p. 10).

⁽⁸⁾ De exemplu, platină pentru a produce hidrogen curat, siliciu metalic pentru panouri solare și litiu pentru autovehiculele electrice.

3.12. Cele mai mari oportunități din următorii ani vor veni din tehnologiile digitale din domeniul sănătății. Indiferent dacă este vorba despre medicamente, dispozitive și proceduri medicale sau despre măsuri de prevenire, de diagnosticare sau de tratare a bolilor, toate acestea sunt vitale pentru toți cetățenii UE. Viitorul regulament privind inteligența artificială⁽⁹⁾, propunerea legislativă privind spațiul european al datelor medicale⁽¹⁰⁾ și standardizarea vor aduce mai multă claritate în ceea ce privește schimbul de date privind sănătatea și utilizarea IA, vor elimina barierele de reglementare și vor sprijini o abordare comună la nivelul UE privind utilizarea serviciilor de telemedicină, în timp ce Legea privind guvernanța datelor⁽¹¹⁾ ar trebui să poată garanta schimbul de date privind sănătatea, asigurând totodată protecția datelor cu caracter personal și respectând drepturile omului.

4. Observații specifice

4.1. Transformarea digitală a sectorului sănătății reprezintă o oportunitate enormă. Adoptarea dublei tranziții poate oferi și mai multe avantaje competitive pentru Uniune, într-un mediu internațional complex și tensionat. În special prin investiții în tehnologiile de calcul de înaltă performanță și de inteligență artificială, UE poate dezvolta tehnologii avangardiste, mai ales cele predictive. Pandemia a demonstrat nevoia imediată de serviciile de sănătate inteligente, precum telesănătatea.

4.2. În plus, sectorul sănătății poate contribui în mod semnificativ la neutralitatea climatică a UE, prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră de-a lungul lanțurilor valorice. Politicile din domeniul gestionării deșeurilor trebuie consolidate, întrucât sectorul produce cantități semnificative de deșeurii provenite din medicamentele reziduale și echipamentele tehnologice și individuale utilizate. Trebuie dezvoltate noi modele de afaceri în cadrul economiei circulare și trebuie sporită capacitatea infrastructurii de transport, implicând totodată toate statele membre și părțile interesate în decarbonizarea lanțurilor valorice.

4.3. Sănătatea umană depinde, în cele din urmă, de produsele și serviciile ecosistemice (cum ar fi disponibilitatea apei dulci, a alimentelor și a surselor de combustibil), care sunt necesare pentru sănătatea umană și mijloacele de subsistență productive. Pierderea biodiversității poate avea un impact direct semnificativ asupra sănătății umane dacă serviciile ecosistemice nu mai sunt adecvate pentru a răspunde nevoilor sociale;

4.4. medicina tradițională continuă să joace un rol esențial în asistența medicală, în special în asistența medicală primară. Utilizarea plantelor medicinale este instrumentul terapeutic cel mai comun în medicina tradițională și în medicina complementară din întreaga lume. Multe comunități se bazează, pe lângă alimente, pe produse naturale colectate din ecosisteme în scopuri medicinale și culturale;

4.5. Constituirea strategică de stocuri și relocalizarea întreprinderilor din UE reprezintă alte direcții importante care trebuie luate în considerare și care fac parte din competențele comune ale UE. Pe măsură ce tehnologia se îmbunătățește și, odată cu ea, capacitatea de producție, UE trebuie să găsească stimulentele adecvate pentru relocalizarea capacităților strategice de producție pe teritoriul său. Stimulentele fiscale pot juca un rol esențial în această privință.

4.6. Este necesar să se realizeze o cartografiere și o analiză de tip ascendent împreună cu statele membre și operatorii din acest sector, pentru a crea posibilitatea de a evalua mai detaliat natura exactă a dependențelor identificate, inclusiv riscurile pe care le prezintă acestea pentru reziliența și funcționarea ecosistemelor industriale din UE, precum și eventuale perspective privind reducerea acestor dependențe, dar și a litigiilor comerciale și a atacurilor cibernetice.

4.7. Investițiile în C&D sunt esențiale pentru competitivitatea și durabilitatea industriei sănătății. În afară de contribuția fondurilor UE, politicile europene trebuie să stimuleze cât mai mult cu puțință investițiile publice și private. Dezvoltarea parteneriatelor public-privat, precum inițiativa privind medicamentele inovatoare IMI2, îi va încuraja pe producători să investească în activități de C&D&I și să desfășoare astfel de activități, care sunt vitale pentru viitoarele descoperiri medicale. Acest tip de inițiative au puterea de a menține Europa în avanpostul inovării medicale.

4.8. În egală măsură, este de o importanță capitală să fie sprijinite eforturile statelor membre de a reuni resursele publice prin proiecte importante de interes european comun (PIIEC) în sectoarele în care doar piața nu poate asigura inovații revoluționare, astfel cum este cazul în sectorul farmaceutic.

4.9. Competitivitatea industriei trebuie sprijinită printr-un cadru solid privind drepturile de proprietate intelectuală care să permită inovarea și să o protejeze. Accesul la date este vital pentru producători, în special pentru IMM-urile care au fost puternic afectate de pandemie și trebuie încurajate să se extindă și să se dezvolte. UE are nevoie de politici special concepute pentru analiza volumelor mari de date și pentru infrastructura interoperabilă de acces la date.

⁽⁹⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme armonizate privind inteligența artificială (Legea privind inteligența artificială) și de modificare a anumitor acte legislative [COM(2021) 206 final]

⁽¹⁰⁾ Comunicarea intitulată „O strategie europeană privind datele” [COM(2020) 66 final]

⁽¹¹⁾ Propunere de regulament privind guvernanța datelor la nivel european (Legea privind guvernanța datelor) [COM(2020) 767 final]

4.10. IMM-urile au nevoie, de asemenea, de facilitarea accesului la finanțare pentru a prospera și a crește. Aceasta înseamnă și surse alternative la împrumuturile bancare obișnuite, precum oportunitățile de finanțare prin capital privat sau capital de risc. Instrumentele de sprijin pentru investiții trebuie coordonate în mod eficient, cu linii dedicate în mod specific IMM-urilor industriale. În acest domeniu, este important ca inițiativele ce rezultă din cadrul financiar durabil al UE, inclusiv punerea în aplicare a taxonomiei, să fie concepute pentru a asigura o oportunitate pentru economia europeană, ținând seama atât de nevoile piețelor financiare, cât și de provocările industriei.

4.11. Elaborarea unui format european pentru schimbul de dosare electronice de sănătate pentru a debloca fluxul datelor privind sănătatea la nivel transfrontalier asigură un cadru pentru dezvoltarea ulterioară a specificațiilor tehnice comune pentru schimbul securizat de date privind sănătatea între statele membre ale UE, în legătură cu care Comitetul European de Standardizare elaborează în prezent specificații tehnice. CESE solicită o mai mare implicare și incluziune a părților interesate relevante în procedurile de reglementare în ceea ce privește elaborarea unor standarde armonizate de calitate și siguranță pentru echipamentele individuale de protecție și dispozitivele medicale.

4.12. Mecanismul de redresare și reziliență poate fi utilizat pentru a aborda multe dintre nevoile ecosistemului sănătății prin investiții în sistemele naționale de sănătate și prin reformarea acestora, prin consolidarea rezilienței și a pregătirii pentru situații de criză, precum și a asistenței medicale primare, prin creșterea accesului echitabil și transparent la servicii, prin abordarea vulnerabilităților lanțului de aprovizionare și a competențelor digitale ale personalului medico-sanitar, prin soluții de telemedicină și prin cercetare, dezvoltare și inovare.

4.13. CESE solicită elaborarea de programe care să fie special concepute pentru formarea, recalificarea, perfecționarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții pentru forța de muncă europeană din domeniul sănătății, în acord cu rolul profesional și social esențial al forței de muncă, cu progresul tehnologic și cu noile cerințe pentru o durabilitate sporită. Sunt necesare politici clare de formare, conduse de părțile interesate din sector, pentru a avea lucrători calificați care să fie capabili să facă față noilor provocări ale Pactului verde.

4.14. CESE a remarcat anterior că „ar trebui concepute noi politici privind competențele, cu implicarea organizațiilor societății civile și a partenerilor sociali, pentru a accelera adaptarea educației și a sistemelor de formare profesională, astfel încât să corespundă cererii de noi locuri de muncă”⁽¹²⁾. În sectorul sănătății, accentul trebuie plasat nu doar pe profesioniștii din domeniul sănătății, ci și pe cercetători, profesori, factorii decizionali de toate tipurile, persoanele care desfășoară activități în mass-media, pe pacienții înșiși și organizațiile lor reprezentative.

4.15. Achizițiile publice strategice joacă un rol esențial în reunirea industriei și a centrelor de cercetare din UE, precum și a autorităților de reglementare din UE și din statele membre, în special în sectorul sănătății, și facilitează cooperarea dintre sectorul public și cel privat pentru a aborda nevoile sistemelor de sănătate publice și private și a favoriza achiziționarea de tehnologii inovatoare și accesibile în domeniul sănătății, inclusiv soluții verzi și digitale și clauze sociale⁽¹³⁾.

4.16. CESE a solicitat deja instituțiilor UE și statelor membre să dea dovadă de voință politică pentru a pune în aplicare un „Pact de sănătate pentru viitorul Europei”⁽¹⁴⁾, care să reflecte valorile fundamentale ale UE.

4.17. Inițiativa privind dialogul structurat⁽¹⁵⁾ anunțată în Strategia farmaceutică este vitală pentru Europa, pentru a identifica cauzele și factorii care determină potențialele vulnerabilități și dependențe ale lanțurilor de aprovizionare cu medicamente.

4.18. CCMI sprijină pe deplin implementarea spațiului european al datelor privind sănătatea⁽¹⁶⁾, pentru a asigura infrastructura necesară schimbului de date pentru instrumentele de diagnosticare și de tratament atunci când este vorba despre cooperare și implicarea în eforturile de investire în comun în ecosistemele asistenței medicale de generație următoare de-a lungul tuturor lanțurilor valorice.

⁽¹²⁾ Avizul CESE pe tema O nouă Strategie industrială pentru Europa (JO C 364, 28.10.2020, p. 108).

⁽¹³⁾ Achiziții responsabile social – un ghid al aspectelor sociale care trebuie luate în considerare în procedurile de achiziții publice – Ediția a doua (JO C 237, 18.6.2021, p. 1).

⁽¹⁴⁾ Avizul CESE privind instituirea unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății pentru perioada 2021-2027 (JO C 429, 11.12.2020, p. 251).

⁽¹⁵⁾ *Structured dialogue on security of medicines supply* (Dialogul structurat privind securitatea aprovizionării cu medicamente)

⁽¹⁶⁾ Comisia publică o consultare publică deschisă privind Spațiul european al datelor medicale

4.19. CESE consideră că standardele armonizate ar trebui utilizate ca instrument pentru a acoperi cerințele esențiale de siguranță a produselor, cu sprijinul instrumentelor care contribuie la introducerea pe piață a produselor. Uniunea Europeană trebuie să evite suprareglementarea produselor, prioritatea constând în relaxarea sarcinii administrative cauzate de o legislație excesivă, asigurând totodată un acces ușor la documentație, informații solide, schimbul fără probleme al bunelor practici și o cooperare eficientă.

4.20. În cele din urmă, CESE solicită Comisiei să continue colaborarea și dialogul dintre toate părțile interesate pentru a consolida reziliența sistemului farmaceutic al UE la crizele viitoare, pe baza mecanismelor existente stabilite în strategia farmaceutică pentru Europa ⁽¹⁷⁾ și în strategia industrială pentru Europa ⁽¹⁸⁾. De asemenea, CESE solicită Comisiei să creeze noi sinergii între statele membre, să prezinte noi inițiative pentru a consolida coordonarea diferitelor sisteme naționale (în conformitate cu TFUE ⁽¹⁹⁾) și să continue să dezvolte o transformare puternică, durabilă și digitală a ecosistemului industriei sănătății.

Bruxelles, 29 septembrie 2021.

Președintele
Comisiei consultative pentru mutații industriale
Pietro Francesco DE LOTTO

⁽¹⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020DC0761>

⁽¹⁸⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1593086905382&uri=CELEX:52020DC0102>

⁽¹⁹⁾ Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.